

EL CODI ÈTIC DE LES ASSOCIACIONS DE BARCELONA

EL CODI ÈTIC DE LES ASSOCIACIONS DE BARCELONA

1. Barcelona, ciutat d'associacions

Catalunya ha estat un país ric en iniciatives socials i amb una història plena d'experiències associatives innovadores. Després del forçat parèntesi de la guerra civil, on una bona part d'aquestes experiències foren apagades violentament, hem anat assistint a partir dels anys 60 a un ressorgiment de noves formes associatives que han anat incrementant el seu pes i la seva importància a la vida social, cultural i econòmica de casa nostra.

En aquella època, amb un dret d'associació intervingut i amb les dificultats inherents a la manca de llibertats democràtiques del franquisme, les associacions que s'anaven creant o recuperant han col·laborat a perfilar el nostre present.

Moltes de les nostres ciutats, de les seves activitats culturals, esportives i socials, de les xarxes comunitàries de solidaritat i cooperació, etc., no es podrien entendre sense comprendre el paper cabdal que un bon conjunt de persones agrupades en associacions han anat desenvolupant durant tot aquest temps.

Barcelona, capital de Catalunya, ha concentrat la majoria d'aquestes associacions i la seva recent història no es podria escriure sense tenir present el paper que han jugat entitats i associacions en el procés de transformació i millora tant del territori com dels serveis de què ha gaudit la ciutadania. L'aportació associativa a l'esdevenir de la Barcelona del nou segle és un element clau que ha format part indissoluble de les millores físiques, socials i culturals.

És per això que en aquesta breu introducció al Codi Ètic de les associacions hem de començar per fer un reconeixement del paper de les associacions a casa nostra i de la importància que el fet comunitari i associatiu tenen i han de seguir tenint per evitar caure en l'anomia i la deshumanització de les relacions personals i socials.

2. El context de l'associacionisme d'avui

El nostre món viu importants transformacions de caire divers, ja siguin socials, econòmiques, culturals, tecnològiques i de valors. No hi ha cap dubte que aquests canvis continuaran i, com a resultat d'ells, es produiran veritables revolucions en molts aspectes que, fins avui, semblaven pràcticament intocables.

El terreny de l'organització social és l'espai on els canvis poden tenir una major complexitat, amb un impacte important en diversos àmbits, des dels que fan referència a la prestació de determinats serveis de benestar, fins als que afecten directament la construcció, la difusió i la defensa de determinats valors de convivència i respecte als altres, passant pels canvis dels pensaments i les percepcions vigents al voltant del concepte i realitat de l'associacionisme i la participació.

Aquest procés de canvi en les dinàmiques socials, culturals, econòmiques i polítiques exigeix un compromís de tots i cadascun dels membres actius que conformen l'entramat social.

Els últims vint anys, coincidint amb la instauració d'un sistema polític democràtic, basat en la Constitució i en el reconeixement dels drets civils i polítics, s'ha produït un notable increment del nombre d'associacions que, malgrat el seu evident pes en les dinàmiques socials, culturals, territorials, econòmiques i mediambientals dels nostres barris i de la ciutat en el seu conjunt, no sembla que hagi fet augmentar el grau de pertinença a associacions en la mateixa proporció.

Les nostres associacions, avui, presenten senyals preocupants d'una excessiva atomització del sector, potser per les tendències a l'especialització, potser per la manca de projectes prou engrescadors, que poden arribar a dificultar l'estructuració i la consolidació de les associacions.

Tanmateix, cal dir que aquesta dispersió sembla que és més fruit del "tarannà" del nostre país que no pas degut a situacions conjunturals. Així, una ullada a l'evolució de l'associacionisme de finals de segle XIX i començaments del XX, ens mostra com la tendència a l'atomització, a l'estructuració en petites parcel·les de poder, ja era present a casa nostra. Cal, per tant, suposar que no es produirà una inversió en el procés i que s'haurà d'assumir l'estructuració i/o incidir-hi a partir de mecanismes de segon grau.

Cal millorar la capacitat i l'organització de les associacions per presentar llurs ofertes a la ciutadania i donar una imatge pública coherent i eficaç. En aquest sentit, l'establiment de criteris orientadors que delimitin què són les associacions, quins són els seus trets distintius i com es diferencien d'altres organitzacions, esdevé una necessitat peremptòria. Les associacions no són alienes a la necessitat de cercar una major legitimitat de les seves pràctiques.

3. Les associacions i el tercer sector

Les associacions formen part de l'anomenat tercer sector, amb trets comuns que els diferencien del públic i del privat. El sector públic està delimitat per les lleis i normes que regulen l'actuació de les diferents administracions públiques i dels organismes creats per dur a terme les seves finalitats. El sector privat, no exempt de regulació legal quant a les formes i els mitjans per dur a terme les activitats econòmiques, està orientat a la consecució del benefici com a objecte principal, i la transcendència social de dita activitat és secundària. Les fronteres entre l'un i l'altre són difuses i podem trobar òrgans i activitats que cavalquen entre ambdós. És en aquesta intersecció on es desenvolupa un tercer sector, en el que coincideixen les associacions amb altres formes organitzatives de tipus no lucratiu, com ara les fundacions i les mutualitats i amb altres organitzacions de forma mercantil com són les cooperatives i les societats anònimes laborals.

Totes aquestes organitzacions tenen un tret comú bàsic: neixen de la iniciativa social de la ciutadania per a la realització i elaboració de productes i serveis que cobreixin determinades

necessitats socials. El resultat de les seves activitats té, al seu torn, un important impacte social, ja sigui perquè es reverteix novament en l'activitat o ja sigui perquè forma part de l'estructura comuna i compartida de l'empresa en mans del mateixos productors (cooperatives i societats anònimes laborals).

De ben segur que l'apropament i l'intercanvi entre totes aquestes formes organitzatives (i jurídiques) produirà un enriquiment mutu i una millora de les activitats i la gestió.

En aquest marc, les associacions tenen i tindran un lloc singular, però clarament delimitat per un conjunt de principis específics que li donen identitat i coherència pròpies, i que formen part substancial del Codi Ètic que es presenta.

4. Diversitat tipològica

Una de les riqueses del món associatiu és la seva diversitat d'objectius, de finalitats i de mitjans de treball que, d'altra banda, en dificulta la realització de qualsevol classificació tipològica. No és aquí el moment de fer-la, però cal tenir en compte que aquesta diversificació i especialització obliga a plantejar-se una concreció dels principis ètics i de conducta que es presenten en aquest codi com una base per ser desenvolupats posteriorment de manera particular en cada àmbit temàtic o sectorial.

5. La manca de consciència i d'identitat com a sector

Les associacions de la ciutat tenen pocs marcs de trobada i relació. Sense menysprear la lliure elecció de cadascú de participar als àmbits associatius que cregui més convenients, l'existència d'una forta diversitat, una atomització i una dispersió fa que ens trobem amb un conjunt d'organitzacions, unes més grans, i, altres, la majoria, més petites, que tenen pocs punts de contacte, tot i que descansen sobre una base comuna, com a mínim respecte de la voluntat de constituir l'associació i la manca d'ànim de lucre en la realització de les activitats.

A diferència d'altres organitzacions, com les cooperatives o les fundacions, les associacions encara no han pres consciència de sector, de col·lectiu amb trets comuns i específics amb signes d'identitat propis, amb problemàtiques i necessitats comunes que es poden resoldre o cobrir més fàcilment amb iniciatives conjuntes. Tot i això, cal reconèixer que en els últims anys s'ha anat estenent el naixement d'entitats de segon grau i la pràctica de coordinacions per a activitats concretes.

L'elaboració d'unes pautes de conducta que puguin il·lustrar el funcionament de les associacions i donin una imatge conjunta a la ciutadania del paper que tenen a la societat pot ajudar a millorar la percepció que es té de l'activitat associativa i pot fomentar la participació de més persones en més associacions.

6. El dret d'associació és un dret fonamental. Necessitat d'autoregulació

L'article 22 de la Constitució reconeix el dret d'associació, de manera clara i contundent, en només sis paraules: **Es reconeix el dret d'associació**. Aquesta declaració de la nostra norma suprema no pot ser vulnerada ni menystinguda per cap persona ni per cap institució. El respecte en aquest dret fonamental ha de presidir l'actuació dels poders públics i de tota la ciutadania.

Això implica que, tot respectant el dret de qualsevol grup de persones a fundar associacions, hem de tenir en compte que no totes les associacions responen als mateixos principis de funcionament ni al respecte a les normes democràtiques i que no totes les finalitats són igualment respectables o mereixen la mateixa consideració per a la ciutadania o per als poders públics.

Però cap òrgan públic pot impedir la constitució d'una associació, llevat que persegueixi finalitats il·legals o delictives. Tampoc cap organització privada, cap corporació o federació no poden impedir el naixement de les associacions. El dret fonamental a associar-se garanteix que la dissolució de les associacions només es pugui fer per voluntat dels associats i associades o per sentència judicial i que les persones que considerin vulnerat aquest dret puguin acudir en emparament al Tribunal Constitucional.

És per això que s'imposa la necessitat que el mateix sector delimiti on hi ha el blat i on hi ha la palla, que dirimeixi quines són aquelles associacions que poden gaudir d'un determinat segell de qualitat que acredita que compleixen uns mínims requisits de funcionament, que les acosten a uns valors democràtics i de respecte a la naturalesa i als éssers humans, amb la finalitat d'oferir a la societat una imatge comuna i coherent.

Entenem que l'associacionisme i la participació a les entitats són elements de dinamisme, que intenten respondre a necessitats i aspiracions –i intenta satisfer-les- d'un ampli sector de la nostra societat que troba en l'associacionisme un mecanisme d'interacció, de solidaritat, de col·laboració i de corresponsabilitat davant d'objectius comuns.

7. La relació del Codi ètic amb les administracions públiques

L'elaboració, l'aprovació, l'adhesió, la revisió i el control del Codi Ètic són tasques que competeixen exclusivament a les associacions de la ciutat. Les administracions públiques poden col·laborar amb les associacions impulsores o promotores per tal d'ajudar-les en aquesta tasca que repercutirà, de ben segur, en una millor estructuració del sector associatiu, però no poden influir-hi ni condicionar-la.

Una altra cosa diferent és la possibilitat que, des del mateix sector, i amb el Codi Ètic mínimament implantat, es proposin pactes de col·laboració amb els poders públics, mitjançant els quals es presti una atenció especial pel que fa al suport institucional en aquelles associacions que compleixen els requisits del Codi, però serà sempre una decisió de les administracions i no pas una conseqüència de l'elaboració del Codi.

No es pot vincular l'elaboració i la posada en marxa del Codi Ètic a cap suport institucional. Ni les administracions ho han de veure així, ni el sector associatiu ha de considerar que la seva autoregulació ha de servir per obtenir millors o més subvencions públiques. Les necessitats d'autoregulació són objectives i pròpies i no haurien de dependre de la voluntat dels diferents òrgans administratius públics.

EL CODI ÈTIC DE LES ASSOCIACIONS DE BARCELONA

LES FINALITATS DE LES ASSOCIACIONS

1. Les associacions adherides persegueixen finalitats de tipus general i assumeixen els principis de conducta reconeguts, com són la Declaració Universal dels Drets Humans i altres declaracions de naturalesa semblant. S'entén per finalitat general aquella que va dirigida a una pluralitat de persones amb independència del major o menor nombre de possibles beneficiaris. Les finalitats de tipus general no es poden entendre com a universals, ja que són possibles finalitats de tipus sectorial o específiques, com per exemple les associacions de suport, la finalitat principal de les quals és donar suport a persones que pateixen situacions delimitades prèviament als estatuts, tot i que no estan individualment determinades.
2. També es consideren incloses en aquesta definició aquelles associacions, la finalitat de les quals és la realització d'activitats d'entreteniment, les relacions interpersonals, la pràctica d'algun joc o afecció o activitats semblants.

ABSÈNCIA TOTAL D'ÀNIM DE LUCRE

3. Les associacions adherides apleguen l'esforç de les persones que, de manera voluntària i altruista i en la mesura de les seves possibilitats, volen participar en la consecució de les finalitats associatives i, per tant, proscriuen qualsevol ànim d'obtenir beneficis econòmics de la seva intervenció.
4. S'entén per lucre la imputació individual a una persona concreta dels ingressos percebuts per l'associació per qualsevol títol: contracte, subvenció, donació, llegat, ... No es considera lucre l'obtenció de majors ingressos que les despeses necessàries per fer les activitats, sempre que aquest romanent s'apliqui al compliment de les finalitats de l'associació.
5. No es considera lucre l'abonament de les despeses realitzades pels representants o responsables de l'associació o d'alguna de les seves activitats per a la seva realització en concepte de dietes o transport.
6. No es considera lucre el pagament als professionals que col·laborin en la realització d'algunes de les activitats de l'associació o en la seva gestió i organització.

FOMENT DE LA PARTICIPACIÓ INTERNA

7. Les associacions adherides entenen que la base principal de la seva força rau en les persones que formen part de l'associació i en les que, de manera puntual i voluntària, hi col·laboren, raó per la qual cal promoure mitjans, estratègies i tècniques per estimular la participació i la formació del voluntariat que la conforma. La declaració formal als estatuts del fet que l'assemblea és sobirana no serà suficient.
8. La participació interna es fomenta en una política informativa constant i regular adreçada a les persones associades sobre la situació de l'associació i les activitats que es duen a terme.

ORGANITZACIÓ I FUNCIONAMENT DEMOCRÀTICS

9. Les bases del funcionament democràtic són: a) la igualtat, tothom és igual dins l'associació sense cap tipus de discriminació); b) la llibertat d'expressió, tothom té dret a exposar lliurement les seves idees; c) la sobirania de decisió, les decisions es prenen per majoria. Cal respectar el dret de les minories a manifestar-se i a defensar els seus postulats i haurà d'existir respecte i vinculació als acords de la majoria. En aquest sentit, es limitarà el vot ponderat de manera que s'impedeixi el control de cap associació per part d'una minoria de socis.
10. Les associacions són lliures d'escollir el tipus de persones que poden incorporar-se a l'associació, tot respectant els principis d'aquest Codi Ètic.

TRANSPARÈNCIA ECONÒMICA

11. L'estat de comptes i el balanç econòmic estaran a la disposició de qualsevol membre de l'associació i podrà ser revisat per la Comissió de Control del Codi Ètic.
12. La realització d'activitats econòmiques no pot ser contrària a les missions o les finalitats de les associacions.
13. La realització d'activitats econòmiques no es pot produir en condicions no adequades per a les persones que les efectuen directament o per a la seguretat i les garanties dels consumidors i usuaris.

GESTIÓ RESPECTUOSA DELS RECURSOS HUMANS

14. Els recursos humans de les associacions són fonamentalment les persones associades i voluntàries que col·laboren en la realització de les activitats i en el compliment de les seves finalitats, sense excloure la participació de professionals o personal retribuïts en la realització de les esmentades activitats.
15. L'activitat voluntària adreçada a aconseguir una determinada finalitat és una energia emergent que cal preservar i cuidar, per assegurar-ne la màxima eficàcia i eficiència i evitar que es malmeti la seva dosi d'altruisme.
16. El voluntariat té aquesta condició sense cap tipus de contraprestació. Aquelles persones que hi col·laboren esperant obtenir alguna cosa a canvi, més enllà de la satisfacció de la feina ben feta, no es consideren personal voluntari.
17. El personal remunerat ho ha de ser en condicions normals de mercat laboral. S'haurà de realitzar la contractació adient i convenient per a les parts i evitar la precarització.

LA SOSTENIBILITAT A LES ASSOCIACIONS

18. Es considera sostenible una associació que, amb els recursos propis i els que és capaç de mobilitzar, pot realitzar les activitats que li permetin caminar a la consecució de les seves finalitats. No és sostenible aquella associació que, d'entrada, es planteja que les persones associades no han de col·laborar en el manteniment de l'associació.

19. Es considera sostenible aquella associació que, en el seu funcionament intern, té cura dels mitjans que empra i evita la utilització d'eines o estris contaminants o produïts amb tècniques contaminants.

LA CONFIANÇA, BASE DE LA RELACIÓ ENTRE ELS MEMBRES DE L'ASSOCIACIÓ

20. El grau de voluntarietat existent en el moment de constituir o incorporar-se a una associació pressuposa que la persona que ho fa s'hi troba còmoda en la defensa de les finalitats i en la utilització dels mitjans que l'associació propugna. Les relacions entre les persones associades és una relació de confiança, de convenciment d'estar junts en un projecte comú i per això la bona fe i la bona relació entre les persones són elements cabdals.

CONGRUÈNCIA DE LES ACTIVITATS

21. S'entén per activitat tota aquella actuació de l'associació encaminada a l'assoliment de les seves finalitats. S'esmenten, a títol enunciatiu, les activitats pròpiament dites, els serveis que s'ofereixen als associats i associades o a les persones beneficiàries, i qualsevol altre tipus d'acció. Les activitats han de tenir relació amb les finalitats.
22. Si hi ha persones beneficiàries de les activitats de l'associació, cal definir clarament quines poden ser i, dins d'aquest sector o àmbit, no es pot produir cap tipus de discriminació. Es considera una bona pràctica associativa decidir, per exemple, que unes determinades activitats o una determinada associació s'adrecen només a dones, però seria contrari en aquest Codi que no hi pogués participar una dona pel fet de pertànyer a un col·lectiu ètnic diferent.
23. Les associacions són conscients del seu paper d'agitadors socials i d'emissors d'opinió i, per això, tindran una cura especial en les seves informacions i en les seves actuacions exteriors per evitar la difusió d'un tipus de conductes contràries als drets humans i als principis democràtics. Això és aplicable especialment als missatges i a la publicitat de les activitats que organitzen les associacions per tal d'evitar qualsevol tipus de discriminació o vulneració d'aquests drets.

RELACIONS SOLIDÀRIES AMB ALTRES ASSOCIACIONS

24. El reconeixement que hom forma part d'un sector amb temàtiques comunes i bases similars ha de ser el substrat en el qual s'edifiquin les relacions amb altres associacions, sobre la base de la cooperació i la recerca de punts de trobada per millorar l'activitat pròpia.
25. El respecte a l'autonomia de cada associació i a la seva llibertat d'escollir el seu propi camí és un element indispensable quan es planteja la relació entre associacions. Ningú no pot decidir per un altre, i tota associació és lliure de vincular-se en aquest Codi, de col·laborar amb altres associacions o d'anar pel seu compte.
26. La Comissió de Control del Codi podrà establir una funció arbitral entre les associacions adherides al Codi quan els conflictes entrin de ple en els principis i fonaments que el regulen.

RELACIONS AUTÒNOMES AMB LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

27. Les associacions tenen una funció i utilitat social i poden coincidir, o no, amb les administracions públiques en la realització del bé comú, però l'autonomia associativa i la presa de decisions de manera lliure i sobirana són dos drets inalienables als quals no es pot renunciar.

DISPOSICIÓ ADDICIONAL PRIMERA

Les associacions adherides promouran el recull de bones pràctiques associatives per tal d'exemplificar actuacions que ajudin a la difusió de les pautes i valors que formen el substrat d'aquest Codi Ètic.

Acorden subscriure el recull fet de manera inicial que s'adjunta com a Annex.

DISPOSICIÓ ADDICIONAL SEGONA

Les associacions promotores d'aquest Codi impulsaran l'elaboració de pautes de conducta per sectors d'activitat per tal de millorar l'actuació dins de cada àmbit temàtic.

ANNEX

RECALL DE PRÀCTIQUES ASSOCIATIVES

DE L'EXEMPLARITAT DEL CODI

Serà vocació de les associacions promotores del Codi posar a disposició de qualsevol altra associació de qualsevol domicili de Catalunya o de l'Estat espanyol el contingut d'aquest Codi i la seva experiència per afavorir la posada en marxa de processos semblants en altres localitats, en coherència amb el principi de solidaritat que impregna el conjunt d'actuacions que es volen promoure des d'aquest recull de pautes de conducta.

DE LA GESTIÓ ECONÒMICA

És bona pràctica:

- a) Cercar la millor eficàcia dels recursos existents i assolir resultats positius en cada exercici.

No és bona pràctica:

- a) El fet que els professionals o personal retribuït de l'Associació formin part de la Junta Directiva directament o tinguin vinculació com a cònjuges, parelles de fet o parentiu fins al segon grau de consanguinitat o afinitat amb els membres de la Junta directiva.
- b) El pagament de retribucions als professionals que treballen en la realització de les activitats quan l'associació no té més persones associades que les que formen la Junta Directiva i/o els professionals retribuïts, o que aquests puguin ser sempre majoria a les assemblees generals.
- c) Realitzar activitats per obtenir recursos o fons de manera desproporcionada amb les activitats que es fan per assolir les finalitats estatutàries.
- d) Realitzar activitats econòmiques sense tenir en compte els drets dels consumidors i usuaris.

DE LA PARTICIPACIÓ INTERNA

És bona pràctica

- a) La recerca de formes imaginatives de foment de la participació utilitzant qualsevol tècnica, per tal d'assolir una major preocupació i intervenció de les persones associades en el funcionament de l'associació.
- b) La presentació a les assemblees, juntament amb la memòria i l'estat de comptes, d'una altra memòria sobre l'estat de la participació interna i dels mitjans emprats, o a emprar, per aportar millores i en la qual es defineixin objectius i indicadors per delimitar el seu grau d'assoliment.
- c) Fomentar la incorporació i la participació d'aquelles persones que, de manera voluntària i puntual, col·laboren en les activitats i, fins i tot, de les persones beneficiàries o usuàries de l'activitat.

- d) Promoure el consens i evitar les votacions.
- e) Elaborar reglaments de funcionament que puguin establir les pautes del marc de relació entre els associats i associades i facilitin la transparència i la democràcia de l'associació.

DE LA GESTIÓ ASSOCIATIVA

És bona pràctica:

- a) La renovació regular dels òrgans de direcció i la limitació del mandat directament en els estatuts.
- b) Afavorir que les persones associades puguin dirigir-se a la Junta Directiva per exposar el seu punt de vista respecte a una determinada qüestió de l'associació.
- c) Elaborar i presentar memòries que expliquin les activitats realitzades i el grau de compliment dels requisits del Codi Ètic.

No és bona pràctica:

- a) L'exercici continuat d'un càrrec representatiu o de la Junta directiva durant més de vuit anys.

DE LA TRANSPARÈNCIA ECONÒMICA

És bona pràctica:

- a) Fer públiques les fonts de finançament i fer conèixer a les persones associades quines són aquestes i quins condicionants tenen o poden tenir.

No és bona pràctica:

- a) Realitzar activitats econòmiques contràries a les missions o finalitats delimitades per les associacions, que fomentin indiscriminadament el joc o el consum de productes nocius per a la salut com ara el tabac o l'alcohol.
- b) Donar obsequis gratuïts als associats i associades per incrementar la relació entre la Junta i les persones associades.

DE LA GESTIÓ RESPECTUOSA DELS RECURSOS HUMANS

És bona pràctica

- a) Establir mitjans de participació i comunicació per tal que el personal remunerat pugui conèixer en profunditat el funcionament de l'associació.

No és bona pràctica:

- a) Contractar personal sense respectar els seus drets socials com a treballadors i sense garantir les condicions normals de mercat.
- b) Utilitzar el voluntariat només com a mà d'obra gratuïta i no com un veritable recurs humà amb potencialitat i capacitat d'intervenció que cal administrar amb cura, tot facilitant l'increment gradual del seu compromís en el projecte associatiu.
- c) Retribuir el voluntariat amb diners ni amb espècies, sens perjudici de col·laborar en les despeses que els pugui causar la seva participació a l'activitat.

DE LA SOSTENIBILITAT DE LES ASSOCIACIONS

És bona pràctica:

- a) Fomentar el reciclatge de les deixalles de l'associació, i la cura del medi ambient, i procurar emprar mitjans que no el malmetin.
- b) Promoure entre els associats i associades l'ús d'embalatges i objectes no contaminats, la recollida selectiva de deixalles, la utilització d'estris no contaminants i, en general, la promoció de l'educació mediambiental i el respecte al nostre entorn natural.

No és bona pràctica:

- a) Gastar per gastar sense tenir en compte la necessitat que es pretén cobrir amb la despesa, o fer-ho simplement per complir la formalitat derivada de la subvenció atorgada per a la seva realització.

DE LA CONFIANÇA ENTRE ELS MEMBRES DE L'ASSOCIACIÓ

És bona pràctica:

- a) Impulsar comissions de conflictes o arbitrals que escolten les parts implicades i resolen sobre el tema per tal d'evitar d'enfrontament de les posicions.
- b) Revisar regularment les tasques de la Junta Directiva i promoure comissions o espais on qualsevol queixa de qualsevol associat i associada o persona afectada es pugui transmetre i resoldre de manera ràpida, sens perjudici de l'última decisió de l'assemblea.

DE LA RELACIÓ AMB LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

És bona pràctica:

- a) Mantenir la independència de criteri i saber administrar els punts d'acord i desacord per treure'n el màxim profit possible a l'efecte del compliment de la missió.

OBJECTE, ÀMBIT, FORÇA OBLIGACIONAL I PROCEDIMENT D'ADHESIÓ I CONTROL

1. QUI ES POT ADHERIR AL CODI ÈTIC

Agrupacions de persones físiques o jurídiques

1. Es poden adherir en aquest Codi les agrupacions de persones físiques o jurídiques que, sense ànim de lucre, i de manera voluntària i lliure, persegueixen finalitats de tipus general amb organització pròpia i autònoma i amb capacitat de decisió sobirana. En aquests conjunts de persones anomenem associacions a l'efecte d'aquest Codi.
2. Amb el mateix efecte, s'entén per Junta Directiva l'òrgan de gestió i administració de les associacions, sigui quin sigui el seu nom, la funció del qual és vetllar pel funcionament de l'associació i la realització de les activitats en el període de temps existent entre les Assemblees Generals que defineixen les línies marc de l'associació.
3. Per a l'adhesió al Codi Ètic, caldrà un acord de l'Assemblea general de l'associació.

No cal estar inscrit al Registre d'Associacions

4. Per a l'adhesió en aquest Codi, no s'exigeix el requisit d'estar inscrits a cap Registre públic d'associacions, raó per la qual es podran adherir els grups no registrats que acreditin els requisits indicats en el punt 2.

2. ÀMBIT TERRITORIAL

La ciutat de Barcelona

5. L'àmbit territorial d'aquest Codi es limita a les associacions el domicili social de les quals o la seva activitat principal siguin la ciutat de Barcelona.

3. FORÇA OBLIGACIONAL

Caràcter voluntari i lliure de l'adhesió

6. Les normes que s'inclouen en aquest Codi són fruit de l'acord de les associacions que s'hi adhereixen. L'acte voluntari d'adherir-se suposa el reconeixement de la força obligacional del Codi d'acord amb el principi de la bona fe, la confiança mútua i el respecte a la autonomia i llibertat de cada associació. L'incompliment s'ha de considerar una vulneració de la bona fe i de la confiança la qual cosa pot provocar l'expulsió de l'associació incomplidora del llistat d'associacions adherides i la difusió pública d'aquesta decisió; en aquest cas, les entitats adherides hauran d'acceptar aquesta conseqüència. La falsedat d'alguna de les dades exigides per ser admesa com a adherida al Codi per part d'alguna associació autoritzarà l'òrgan de control del Codi Ètic a difondre públicament aquesta circumstància i, fins i tot, exigir les responsabilitats judicials pertinents.

No es pot exigir el compliment del Codi Ètic mitjançant accions judicials

7. Tenint en compte la condició de criteris d'actuació o normes de conducta, les entitats adherides renuncien a l'exercici d'accions judicials per exigir el compliment de les normes d'aquest Codi, llevat d'allò que s'indica a l'última part del punt anterior.

Adequació dels Estatuts de l'associació al Codi Ètic

8. Les associacions que es vulguin adherir al Codi hauran de comprovar l'adequació dels seus estatuts a les indicacions de l'esmentat Codi, tot fent les modificacions necessàries si s'escau. En el supòsit que hi hagi grups no inscrits al Registre que no tinguin normes reguladores escrites, els seus membres hauran de fer un reconeixement formal i individual de compromís de respecte al contingut d'aquest Codi.

4. EL PROCEDIMENT D'ADHESIÓ AL CODI

El Consell Municipal d'Associacions vetlla per l'aplicació del Codi Ètic

9. Les entitats adherides deleguen en el Consell Municipal d'Associacions de Barcelona la posada en marxa dels mitjans i procediments necessaris per a la implantació, desenvolupament i control del Codi Ètic. Es promourà la creació d'una Comissió de Control del Codi Ètic que tindrà la composició indicada a l'Apartat 17.

Sol·licitud formal mitjançant certificat de l'acord de l'assemblea general

10. Les entitats que es vulguin adherir hauran de presentar a la Comissió del Codi Ètic un certificat de l'acord de l'assemblea general de la seva associació en què decideixin l'adhesió al Codi Ètic, declarin que en coneixen el contingut i es comprometen a respectar-lo i a sotmetre's als mecanismes de controls necessaris per verificar el seu compliment.

Reconeixement individual i formal per les persones que formen part de grups no inscrits

11. Els grups no inscrits al Registre d'Associacions que es vulguin adherir al Codi hauran de presentar el seu reconeixement individual i formal, davant la Comissió del Codi Ètic, i hauran de manifestar la seva voluntat de complir les prescripcions de la dita Comissió.

La procedència de l'adhesió, la decideix el Consell Municipal d'Associacions

12. El Consell Municipal d'Associacions, mitjançant una Comissió creada a l'efecte, analitzarà la petició i n'acordarà la procedència. La denegació de l'adhesió podrà ser recorreguda davant el Consell Municipal d'Associacions, en el primer Ple que es presenti, a petició de l'entitat interessada. En aquest cas, la Comissió haurà de promoure la inclusió en l'ordre del dia del Ple d'aquest punt i donarà les explicacions que justifiquen la seva negativa. El Plenari del Consell escoltarà l'entitat reclamant i acordarà allò que consideri pertinent.

Publicitat de la llista d'associacions adherides

13. El Consell Municipal d'Associacions publicarà un registre d'associacions i federacions d'associacions adherides al Codi i facilitarà i permetrà la utilització de la fórmula d'adhesió en els documents de les associacions adherides. Aquest llistat serà públic i es remetrà a les administracions i als mitjans d'informació amb regularitat. Tanmateix, figurarà en un lloc visible

a la seu del Consell Municipal d'Associacions. Igualment, es facilitarà l'accés a la llista per la xarxa Internet, mitjançant la web del Consell.

Desvinculació del Codi Ètic per voluntat de l'associació

14. Qualsevol associació, en qualsevol moment, pot demanar la seva desvinculació del Codi Ètic mitjançant l'acord de la seva assemblea, que haurà de presentar davant la Comissió del Codi Ètic.

Desvinculació del Codi Ètic per acord del Consell Municipal d'Associacions

15. La desvinculació es pot donar com a conseqüència d'un procediment de revisió realitzat per l'òrgan de control que proposi aquesta mesura al Consell Municipal d'Associacions, i aquest ho acordi per majoria de vots.
16. En el supòsit que es produeixi alguna desvinculació, es comunicarà a totes aquelles persones, entitats i organismes que reben el llistat d'entitats adherides i es publicarà a les llistes del Consell.

5. CONTROL DEL COMPLIMENT DEL CODI

Constitució de la Comissió de Control

17. El Consell Municipal d'Associacions promourà la creació i renovació d'una Comissió de Control formada per set persones membres de diferents associacions de la ciutat i persones independents de reconeguda capacitat professional i tècnica, entre coneixedors del món associatiu, professionals i altres experts amb garantia d'independència. Aquests càrrecs es renovaran cada dos anys per meitat, el primer període tres membres i el segon quatre.

Funcionament de la Comissió de Control

18. La comissió de control podrà actuar d'ofici o amb petició fonamentada de qualsevol persona interessada.

Instrucció d'expedient contradictori

19. Quan es tinguin dubtes sobre el grau de compliment, per part d'alguna associació adherida, de les especificacions d'aquest Codi s'instruirà un procediment contradictori amb audiència de les parts interessades que se substanciarà de conformitat amb els articles següents.

Inici de l'expedient mitjançant escrit on es detallin les conductes no apropiades o que vulnerin el Codi Ètic

20. S'iniciarà mitjançant un escrit en el que es detallaran les conductes que no es consideren apropiades i vulneren el contingut del Codi Ètic.

Contestació i proposta de prova

21. Es farà trasllat d'aquest escrit a l'associació afectada, que també podrà contestar per escrit en un termini de quinze dies, al·legant allò que consideri pertinent en el seu descàrrec i proposant o aportant qualsevol mitjà de prova que consideri oportú. La Comissió de Control practicarà les proves que consideri convenients i, un cop realitzades, prendrà la resolució adient que serà irrevocable.

Resolució de la Comissió de Control

22. La Comissió de Control prendrà les seves decisions per majoria; no obstant això, si es produeix algun vot particular dissentint de la majoria, l'entitat interessada podrà recórrer la resolució davant del Ple del Consell Municipal d'Associacions.

Obligació de col·laboració de les associacions adherides

23. La Comissió de Control podrà demanar a qualsevol associació la presentació d'informes o la declaració dels seus representants respecte a determinats punts de la seva activitat relacionats amb el compliment del Codi.

Per a més informació:

Torre Jussana - Serveis Associatius
Llacuna 161 4a planta
08018 Barcelona
Tel. 932 918 888
www.bcn.es/cmab
www.bcn.es/tjussana
e-mail: tjussana@mail.bcn.es